

Miltä taloudessa näyttää tänään?

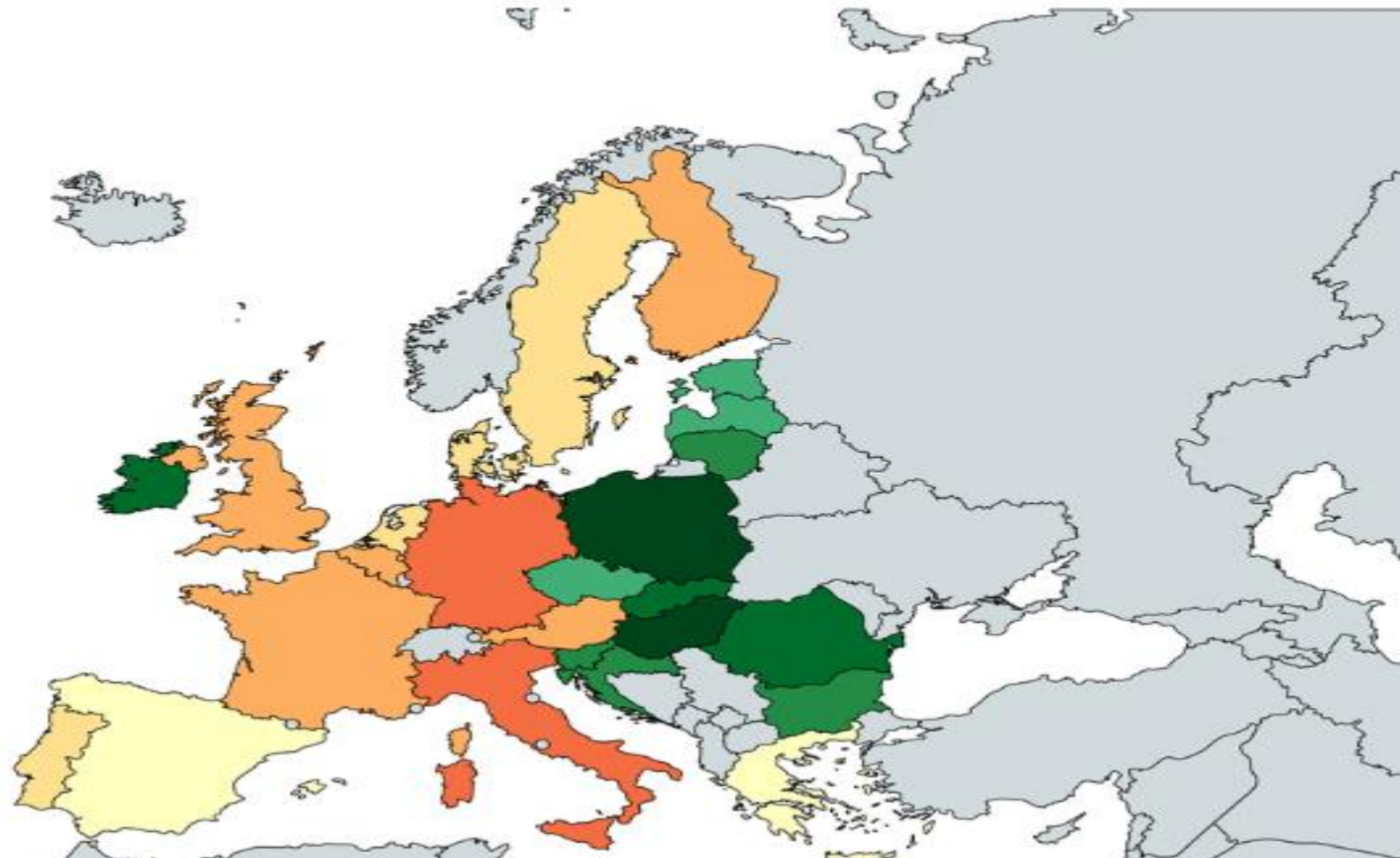
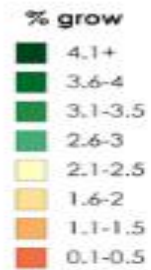
22.11.2019 Antti Koskela

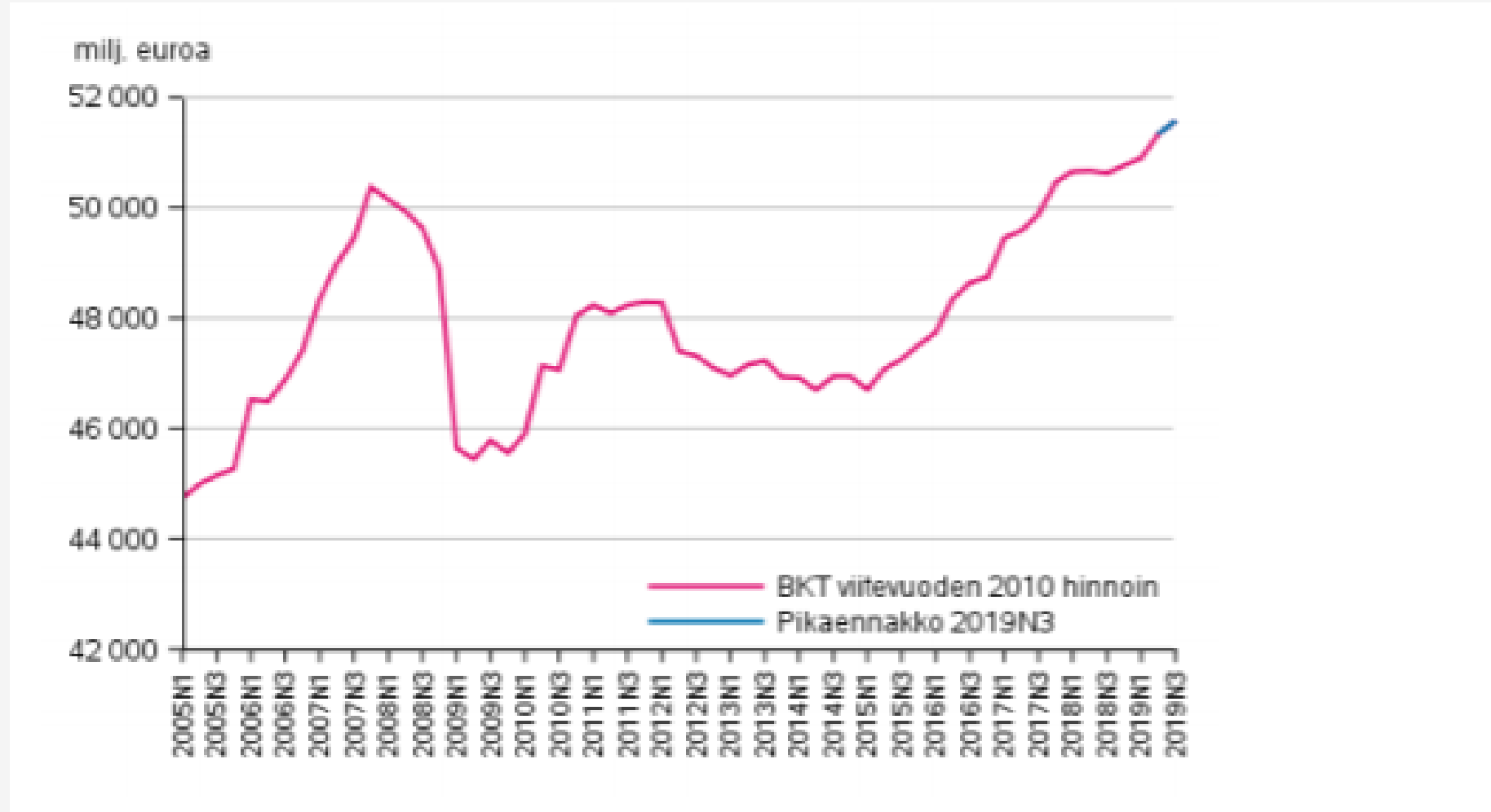
Euroopan talous

Latest forecast for the GDP growth in 2019 by the European Commission

Map

Kotimaan talous I

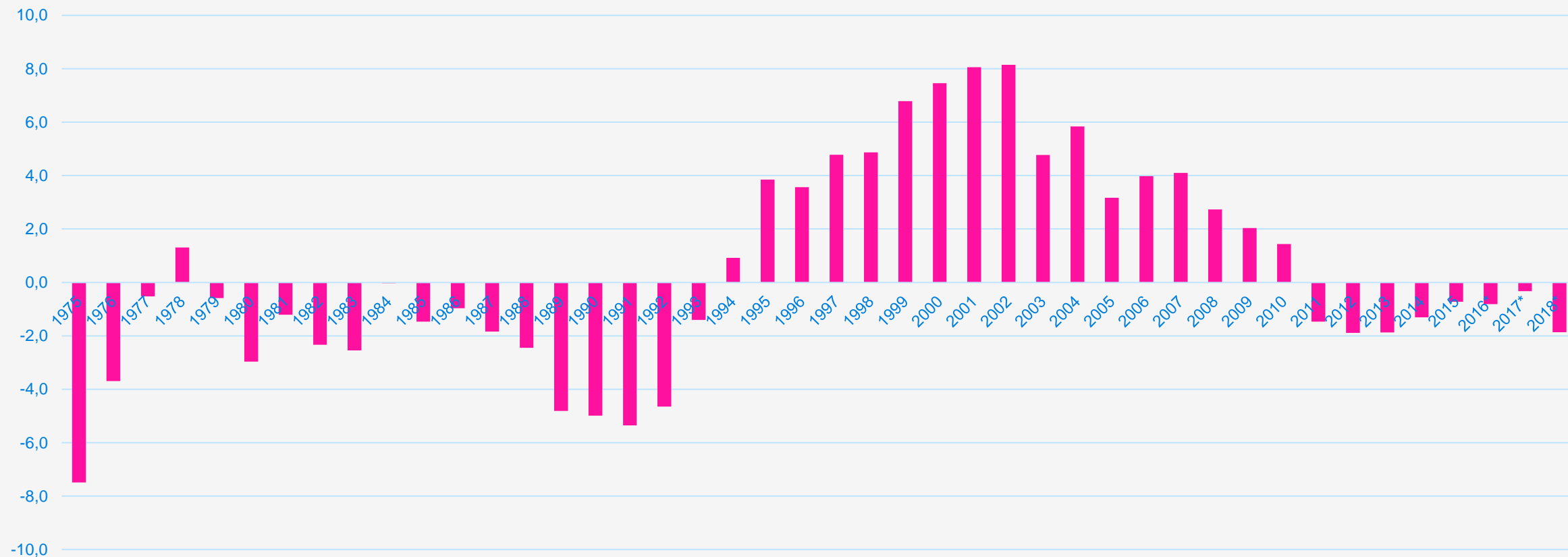

- Edellisen nousukauden huipusta on jo päästy yli

Kotimaan talous II

Vaihtotase suhteessa BKT:hen (%)

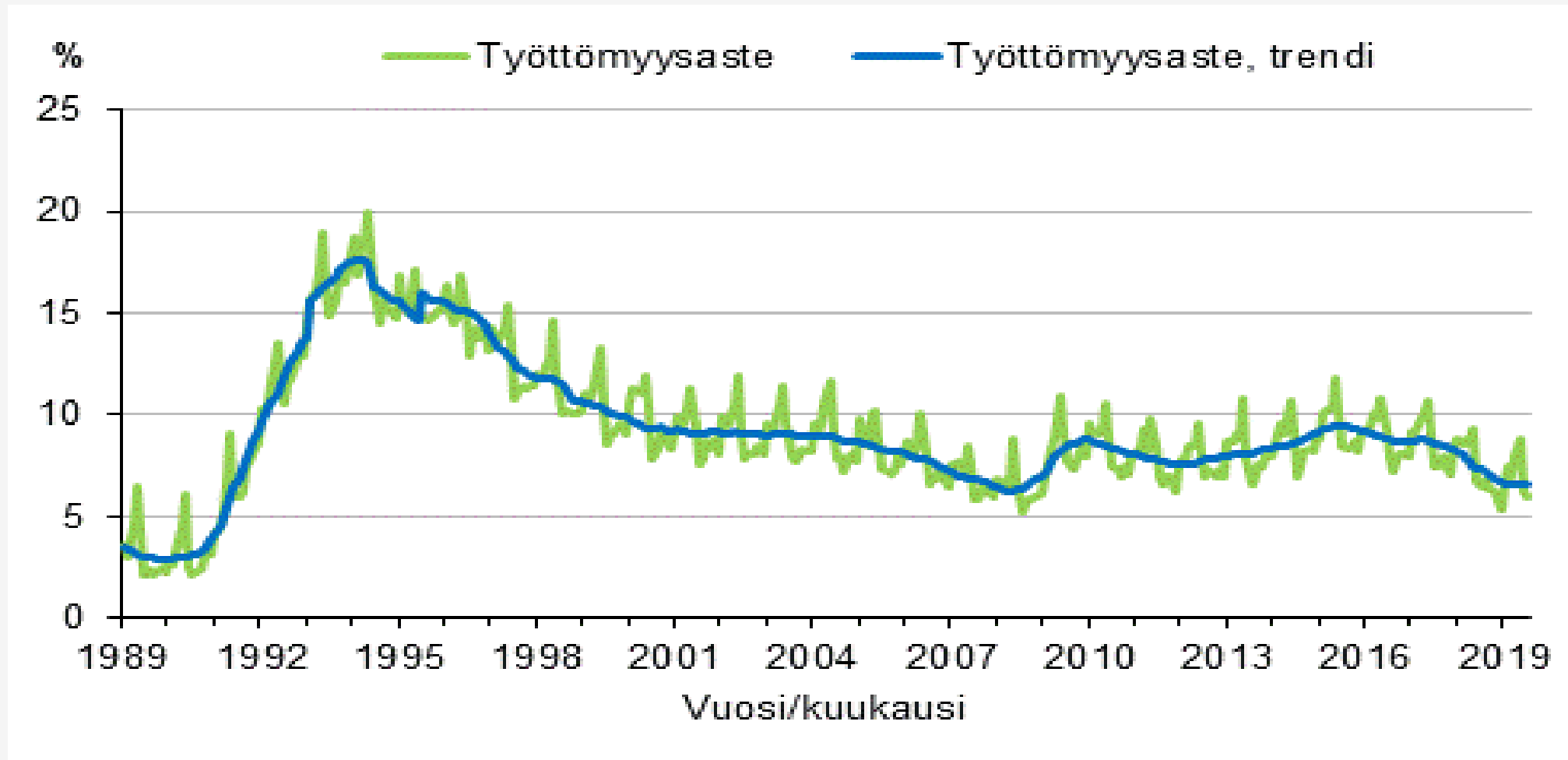

Kotimaan talous III

- BKT kasvuennuste (VM):
  - 2020: 1,0%
  - 2021: 0,9%
    - Kasvu tulossa lähinnä palveluista
    - Hitaan kasvun aika edessä, mutta ei sentään taantumaa
- Työllisyysennuste:
  - 2021: 73,4%
- Työttömyysennuste:
  - 2021: 6,2%

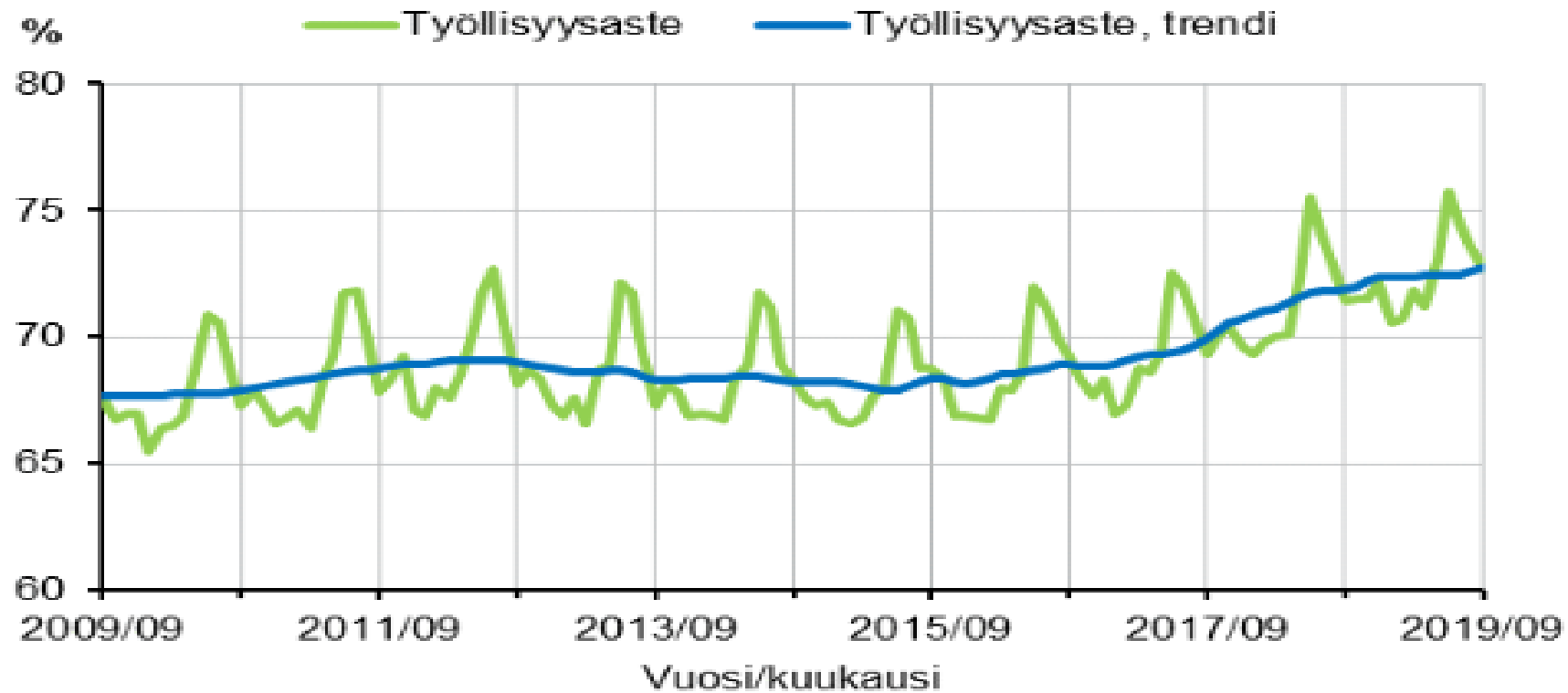
Työmarkkinat I

- Työttömyysasteen trendi 6,7%
- Työttömiä 161 000 (9000 vähemmän kuin vuosi sitten)

Työmarkkinat II

Työllisyysaste ja työllisyysasteen trendi 2009/09–2019/09, 15–64-vuotiaat

- Työllisyysasteen trendi 72,8%
- Työllisten määrä noin 2,6 miljoonaa (kasvua vuodessa 40 000)

Työmarkkinat III – Kiky

	2016	2017	2018	2019	2020
Työttömyysvakuutusmaksu (%)	0	0.45	0.85	0.85	0.85
Työeläkemaksu (%)	0	0.2	0.4	0.8	1.2
Sosiaaliturvamaksu (%)	0	0.94	1	1.04	0.58
Yhteensä (%)	0	1.59	2.25	2.69	2.63
Yhteensä (milj. €)	0	1142	1616	1931	1888
Hyöty yrityksille yhteensä 2017-2020 (milj. €)					6577
Lähteet: Tilastokeskus ja STTK:n laskelmat					

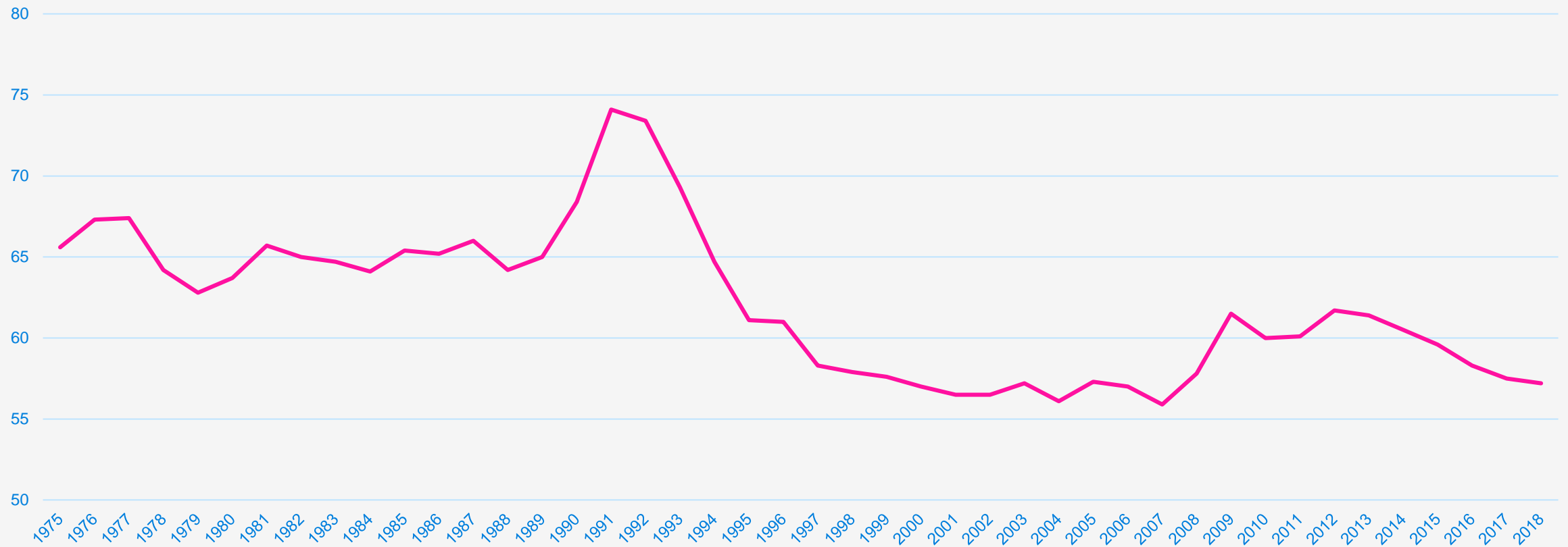

Työmarkkinat IV

- Palkansaajat saavat ennätysalhaisen osan kakusta

Työn osuus kansantulosta (%)

Työmarkkinat – yhteenveto?

- Vuodet 2017 ja 2018 olivat taloudelle erittäin hyviä
  - Talous kasvanut, tilauskirjat täynnä, työllisyys noussut, valtiontalous tasapainossa
- Lisäksi Kiky helpottanut työnantajien tilannetta
- Suhdanneprofiili kuitenkin heikohko vuosille 2020-2021
  - Tästä työnantajien ja työntekijöiden tilannekuvien ja vaatimusten poikkeuksellisen suuri eroavaisuus

Liittokierros?

- Palkankorotusten nyrkkisääntö:
Tuottavuuden kasvu + inflaatio = palkankorotukset + liukumamat
(Työn sivukulujen muutokset kuitenkin otettava huomioon)
- Nykytilanteessa:
  - Tuottavuuden kasvuarvio ~1%, inflaatioennuste ~1,5%
  - Joten palkankorotukset liukumineen noin 2,5%
  - Jos liukumaksi arvioidaan 0,5, niin TES-korotukset noin 2%

Liittokierros II

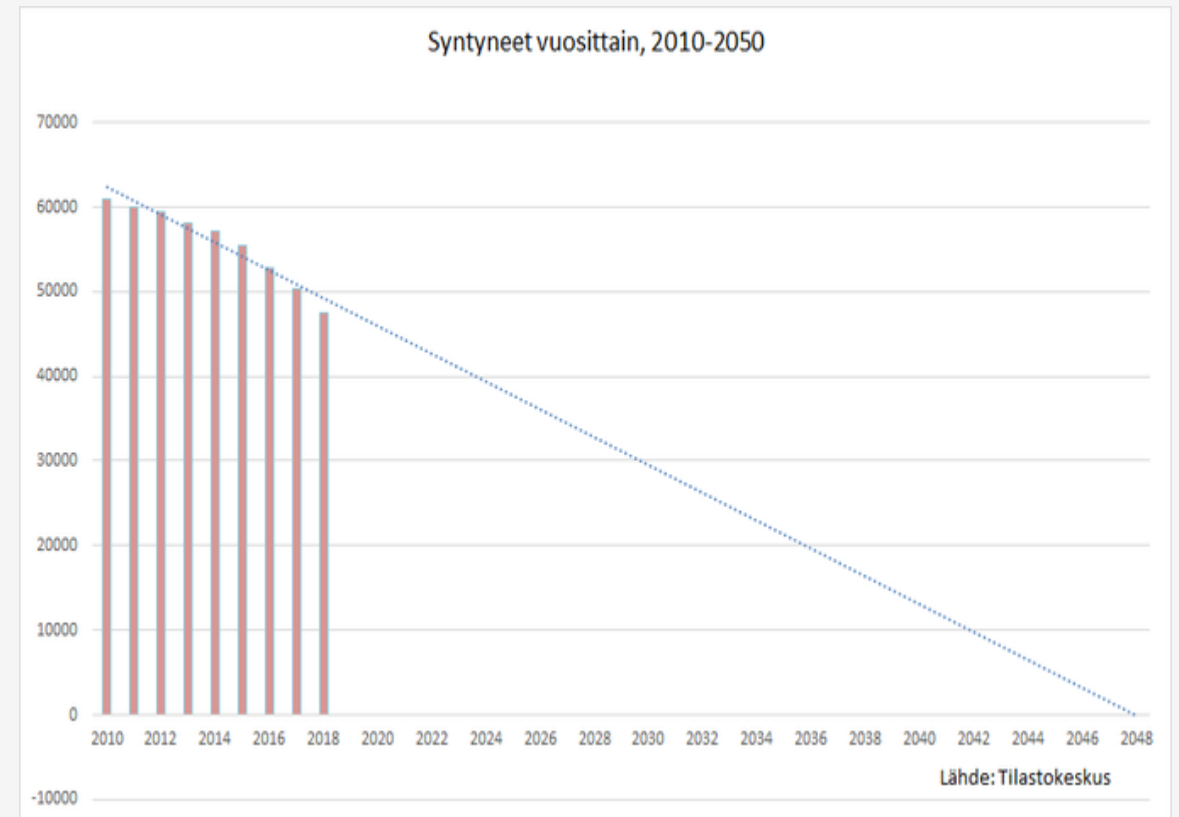
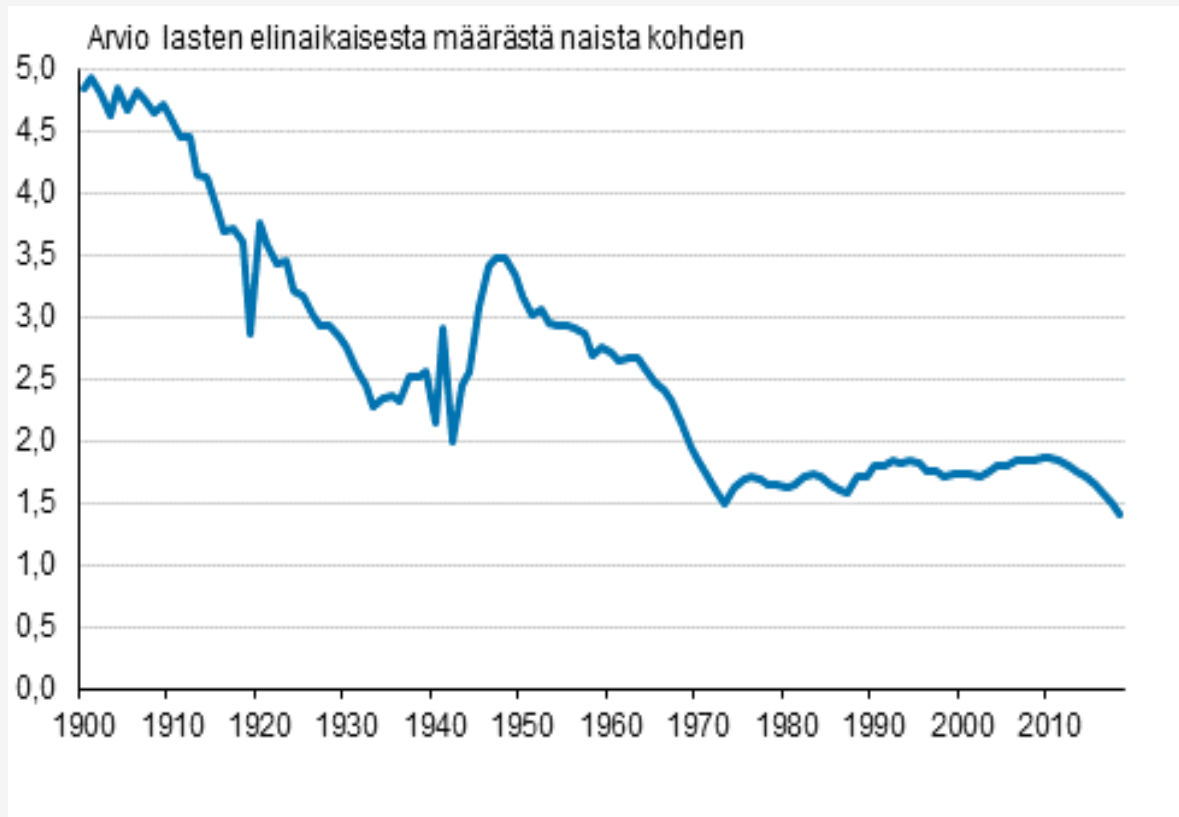
- Toinen tapa arvioida palkankorotukset:
  - Vertailukelpoisten maiden palkankorotustaso
  - Eli Suomen kilpailukyvyn kansainvälisesti ylläpitävä taso
- Ruotsissa palkat nousseet 2017-2019 yht. $2,0+1,8+2,3 = 6,1\%$
- Saksassa palkankorotusten ennuste 2020: 2,9%
- Euroalueen ennuste 2020: 2,3%
  - Hyvin samankaltaista 2-2,5% tasoa kuin edellisen slaidin nyrkkisäännöllä

Suomen tulevaisuus I

- Ikäsidonnaisten menojen voimakas kasvu seuraavina vuosikymmeninä (+ alhainen syntyvyys!)
- Työvoima supistuu – tarvitaan nykyistä korkeampi työllisyysaste ja tuottavuus
- Väestö keskittyy entistä voimakkaammin HKI+TRE+TKU
  - Laajat osat Suomesta vaarassa näivettyä
- Asumistukien kokonaismeno jo 2,13 mrd euroa
  - Kasvaa kestämatöntä vauhtia
- Nuorista noin 15% jää ilman toisen asteen koulutusta
  - Syrjäytymisriski suuri

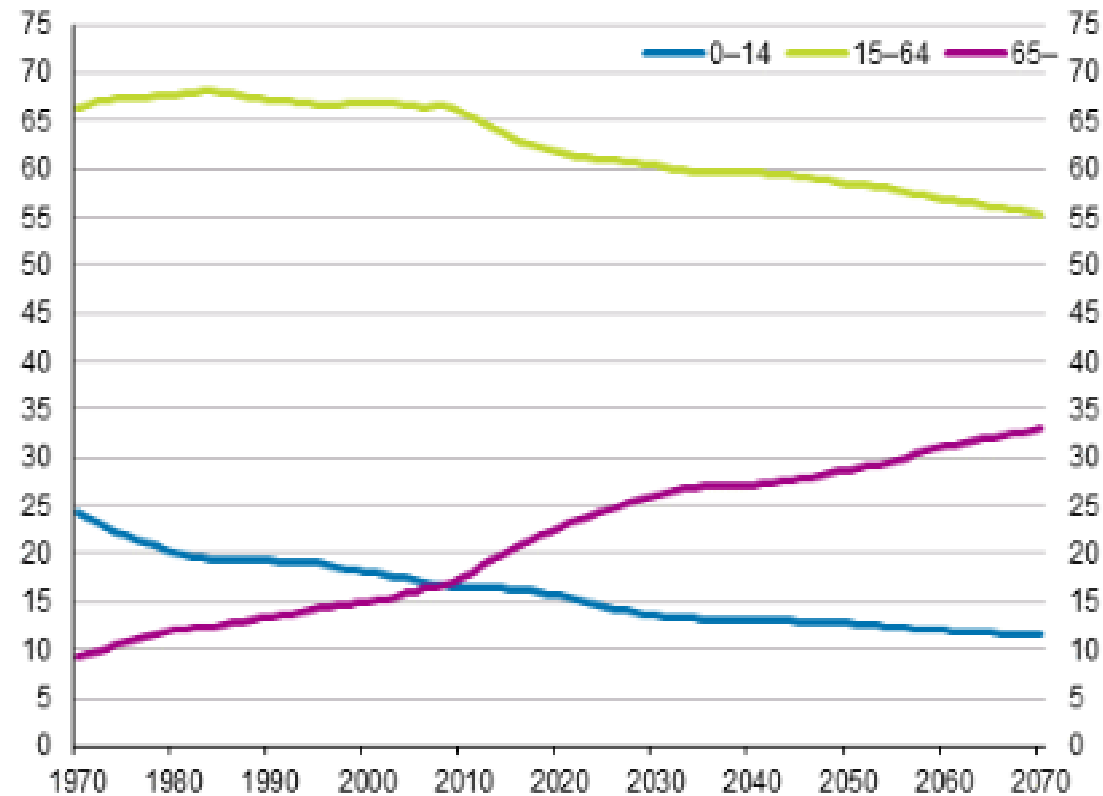
Suomen tulevaisuus II

- Joka neljäs vauva ”puuttuu” vuoteen 2010 nähden

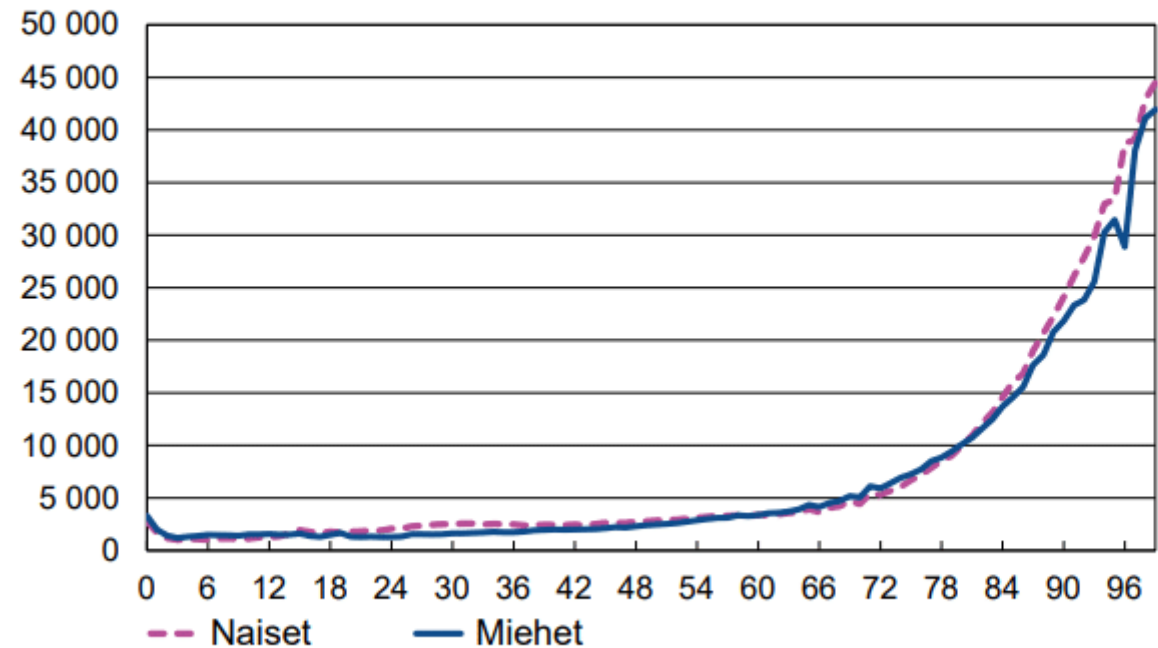
Suomen tulevaisuus III

Ikäryhmien osuus väestöstä 1970–2017 ja ennustettu osuus 2018–2070, prosenttia

Kuvio 2.2

Terveysmenot ikä- ja sukupuoliryhmittäin 2011 euroa asukasta kohti*

* Sisältää myös pitkäaikaishoivan
Lähde: THL, Tilastokeskus

- Suomen ikärakenne muuttumassa katastrofaaliseksi
- Ikäsidonnaiset terveysmenot haastavat järjestelmän

Ratkaisuja?

- Jos nykyiset palvelut halutaan turvata, täytyy toteuttaa joku kombinaatio näistä:
  - Nostaa työllisyysastetta
  - Lisätä työperäistä maahanmuuttoa
  - Lisätä työn tuottavuutta
  - Kiristää verotusta
  - Saada syntyvyys nousuun
  - Nostaa eläkeikää

Keskusteleva keskusjärjestö

